

Αρ.Ειδ.Πρωτ.Χειρουργείο 1

Έκδοση 1^η

Μάιος 2018

Σελίδα 1 από 13

ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΥ Νο 1
ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ

Συντακτική Ομάδα	Χασιώτου Θεοδώρα Μπαλαούρα Γεωργία
Συντονιστική Ομάδα	Γραφείο Εκπαίδευσης Γραφείο Ποιότητας
Διευθυντής Νοσηλευτικής Υπηρεσίας	Κουράκος Μιχαήλ
Πρόεδρος Ε.Ν.Α.	Σαμαράς Χαρίλαος
Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου	Διγαλάκης Μιχαήλ
Διοικητής & Πρόεδρος Δ.Σ. Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ» Βούλας	Ρούπας Θεόδωρος
Απόφαση Δ.Σ: της Υπ' αριθμ. 10 ^{ης} / 12-04-2018 Συνεδρίασης	Κάθε αντίγραφο του παρόντος εγγράφου ισχύει μόνο όταν φέρει τη σφραγίδα πηγής πρόελευσης: ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Γ.Ν. «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ» ΒΟΥΛΑΣ

ΣΚΟΠΟΣ:

Η ενθάρρυνση και η καθοδήγηση του Νοσηλευτικού προσωπικού του Χειρουργείου στην υιοθέτηση πρακτικών και διαδικασιών οι οποίες να προάγουν:

- την ποιοτική παροχή φροντίδας στο Χειρουργείο.
- την προστασία του ασθενή από ενδεχόμενο κίνδυνο πριν, κατά τη διάρκεια, και μετά το τέλος της χειρουργικής επέμβασης.
- την σωστή διαχείριση του χρόνου της χειρουργικής επέμβασης.
- την πρόβλεψη δυσάρεστων συμβαμάτων.
- την πρόληψη μετεγχειρητικών λοιμώξεων.
- την σωστή διαχείριση των υλικών.
- την ασφάλεια και τον συντονισμό όλης της χειρουργικής ομάδας για την καλύτερη διεξαγωγή της επέμβασης.

<ul style="list-style-type: none">• <u>Οι Νοσηλευτές κυκλοφορίας είναι απαραίτητο να διαθέτουν:</u><ul style="list-style-type: none">▲ επιστημονική γνώση και εμπειρία▲ σωματική και ψυχική αντοχή▲ αυτοκυριαρχία και πειθαρχία▲ προσήλωση σε όλο το χρόνο της χειρουργικής επέμβασης▲ σύστημα εργασίας▲ ουσιαστική αντίληψη και εκτίμηση των αναγκών κάθε χειρουργείου▲ άριστη συνεργασία / επικοινωνία με όλα τα μέλη της χειρουργικής ομάδας	<ul style="list-style-type: none">• <u>Οι Νοσηλευτές κυκλοφορίας επιβάλλεται να γνωρίζουν:</u><ol style="list-style-type: none">1. την ταυτότητα του ασθενή2. το είδος και την περιοχή της επέμβασης3. την χειρουργική ομάδα
---	--

Οι Νοσηλευτικές ενέργειες επικεντρώνονται σε 3 Στάδια:

ΣΤΑΔΙΟ 1
ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ/ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
<ul style="list-style-type: none"> ▲ Ετοιμασία του απαραίτητου υλικού. ▲ Έλεγχος καθαριότητας της αίθουσας. ▲ Έλεγχος των Μηχανημάτων - εξοπλισμού για την επέμβαση(χειρουργική τράπεζα, διαθερμία χειρουργικής τράπεζας μικροσκόπια αν αυτά είναι απαραίτητα). ▲ Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΗ ΣΤΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΑΦΟΥ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ. ▲ Υγιεινή των χεριών. ▲ Ένδυση της εργαλειοδότριας/η με αποστειρωμένο ιματισμό. ▲ Στρώσιμο χειρουργικού τραπεζιού-ών. 	<ul style="list-style-type: none"> ▲ Προϋποθέτει καλή γνώση της χειρουργικής επέμβασης. Περιέχει όλο τον βασικό εξοπλισμό και τα απαραίτητα σετ ιματισμού,μπλουζών, εργαλείων και τα αναλώσιμα υλικά. ▲ ελαχιστοποιεί την πιθανότητα επιμόλυνση του τραύματος στο χειρουργείο. ▲ Όλος ο εξοπλισμός πρέπει να λειτουργεί σωστά για εξοικονόμηση του χειρουργικού χρόνου (αποφυγή δυσάρεστων συμβαμάτων). Επιβεβαιώνεται ότι: ▲ ο φάκελος που τον συνοδεύει περιέχει τα απαραίτητα για την επέμβαση έντυπα. ▲ έχει γίνει όλος ο απαραίτητος προεγχειρητικός έλεγχος. ▲ Συνεργασία με τον νοσηλευτή/τρια εργαλειοδοσίας. ▲ Κατά τη διαδικασία αυτή δεν επιτρέπεται η διέλευση

- ✦ Άνοιγμα σωστού σετ εργαλείων.
 - ✦ Εφοδιασμός με τα απαραίτητα αναλώσιμα υλικά και υγρά.
 - ✦ Απόλυτη προστασία του αποστειρωμένου τραπεζιού-ών.
 - ✦ Σωστή καταμέτρηση των εργαλείων, γαζών και αιχμηρών αντικειμένων, μεμονωμένων εργαλείων, αναλώσιμου υλικού.
 - ✦ Τοποθέτηση του ασθενή στην κατάλληλη θέση.
 - ✦ Σωστή θέση του ασθενή.
-
- ✦ Υγιεινή των χεριών.
 - ✦ Ένδυση των γιατρών με χειρουργική μπλούζα και γάντια.
 - ✦ Συμμετοχή στην προετοιμασία του εγχειρητικού πεδίου.
 - ✦ Κάλυψη -προστασία του ασθενή με αποστειρωμένο ιματισμό.

του προσωπικού στο χώρο της χειρουργικής αίθουσας.

- ✦ Συνεργασία με τον νοσηλευτή/τρια εργαλειοδοσίας(για την αποφυγή ξένου σώματος μέσα στο τραύμα).
- ✦ Οι κινήσεις πρέπει να είναι ήπιες και προσεκτικές.
- ✦ Η καταλληλότητα της θέσης επιτρέπει την καλύτερη πρόσβαση στο χειρουργό.
- ✦ Μειώνει τις απώλειες αίματος.
- ✦ Δεν εμποδίζεται η χρήση του ακτινοσκοπικού μηχανήματος.
- ✦ Δεν έρχεται το σώμα του ασθενή σε επαφή με οποιοδήποτε μεταλλικό αντικείμενο του χειρουργείου.
- ✦ Σε συνεργασία με τον νοσηλευτή/τρια εργαλειοδοσίας.
- ✦ Σε συνεργασία με τον νοσηλευτή/τρια εργαλειοδοσίας.

- ♣ Σύνδεση καλωδίων διαθερμίας – αναρρόφησης.

**ΣΤΑΔΙΟ 2
ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ**

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ/ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
<ul style="list-style-type: none"> ♣ Επίβλεψη διατήρησης και εφαρμογής της άσηπτης τεχνικής. ♣ Εφαρμογή κανόνων κυκλοφορίας και συμπεριφοράς μέσα στην αίθουσα. ♣ Επίβλεψη της αποστείρωσης του χειρουργικού πεδίου, του/των χειρουργικών τραπεζιών. ♣ Παρακολούθηση και κάλυψη όλων των σταδίων και των αναγκών της επέμβασης. Παρακολούθηση της χρήσης γαζών και αιχμηρών αντικειμένων. Σωστή καταμέτρηση εργαλείων και υλικών με σωστή τεχνική και έλεγχο (αποφυγή να ανοιχθούν υλικά που δεν είναι απαραίτητα ή δεν μπορούν να επανααποστειρωθούν). ♣ Χορήγηση διαλυμάτων και αποστειρωμένου ορού για πλύσεις του χειρουργικού τραύματος. ♣ Υπολογισμός και Καταγραφή των υγρών 	<ul style="list-style-type: none"> ♣ Σε συνεργασία με τον νοσηλευτή/τρια εργαλειοδοσίας.

που χάνονται από το χειρουργικό τραύμα.

- ▲ Υγιεινή των χεριών – Χρήση γαντιών.
- ▲ Σωστή παραλαβή των παρασκευασμάτων από τον νοσηλευτή/τρια κυκλοφορίας(αποστολή ιστολογικής, καλλιέργεια).
- ▲ Αφαίρεση γαντιών και Υγιεινή των χεριών.
- ▲ Τελική καταμέτρηση όλου του επιδεσμικού υλικού που χρησιμοποιείται(γάζες, κομπρέσες) με τη χρήση νέων γαντιών.
- ▲ Τελική καταμέτρηση των υλικών που χρησιμοποιούνται.
- ▲ Αφαίρεση γαντιών – Υγιεινή των χεριών.

- ▲ Γίνεται καταγραφή σε ειδικά έντυπα του χειρουργείου.
- ▲ Σε συνεργασία με τον νοσηλευτή/τρια εργαλειοδοσίας.
- ▲ Πρόληψη κινδύνου παραμονής γάζας στο τραύμα.
- ▲ Γίνεται καταγραφή και χρέωση σε ειδικά έντυπα του χειρουργείου.

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Ο/Η Νοσηλεύτης/τρια Κυκλοφορίας δεν απομακρύνεται από την χειρουργική αίθουσα εκτός αν συντρέχει λόγος διευθέτησης θεμάτων που αφορούν την χειρουργική επέμβαση.

ΣΤΑΔΙΟ 3 ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ/ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
<ul style="list-style-type: none">▲ Βοήθεια στην επίδεση του χειρουργικού τραύματος.▲ Βοήθεια στην τοποθέτηση και μεταφορά του ασθενή από το χειρουργικό τραπέζι στο φορείο με ασφάλεια.▲ Έλεγχος απομάκρυνσης του ασθενή από την αίθουσα.	<ul style="list-style-type: none">▲ Προστασία και ασφάλεια του ασθενή.

- ✦ Έλεγχος ολοκλήρωσης όλης της καταγραφής των εντύπων του χειρουργείου.
- ✦ Έλεγχος του ιατρικού φακέλου και των εξετάσεων που συνοδεύουν τον ασθενή.
- ✦ Υγιεινή των χεριών – Χρήση γαντιών.
- ✦ Συγκέντρωση και τακτοποίηση των χρησιμοποιημένων εργαλείων και παράδοση τους στην κεντρική αποστείρωση.
- ✦ Τακτοποίηση των καλωδίων και των μηχανημάτων της χειρουργικής αίθουσας.
- ✦ Έλεγχος και εντοπισμός προβλημάτων του εξοπλισμού.
- ✦ Αφαίρεση γαντιών – Υγιεινή των χεριών.
- ✦ Εφοδιασμός της χειρουργικής αίθουσας με το απαραίτητο υλικό της επόμενης χειρουργικής επέμβασης, αφού έχει προηγηθεί ο απαραίτητος καθαρισμός – απολύμανση της αίθουσας.
- ✦ Σωστή διεκπεραίωση όλης της διαδικασίας.
- ✦ Συνεννόηση με την αποστείρωση και ενημέρωση των υπευθύνων για τυχόν βλάβες εργαλείων ή ελλείψεις υλικών.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ:

1. Πριν από την έναρξη κάθε σταδίου γίνεται η συμπλήρωση της λίστας ελέγχου για την ασφάλεια του ασθενή (checklist). Πριν από την έξοδο του ασθενή η λίστα ελέγχου υπογράφεται από τα μέλη της χειρουργικής ομάδας (Χειρουργός, Αναισθησιολόγο, Νοσηλεύτη) και τοποθετείται στο φάκελο του ασθενή, (επισυνάπτεται)
2. Ο Διαχωρισμός και η απομάκρυνση των Ιατρικών Αποβλήτων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τον Εσωτερικό κανονισμό διαχείρισης Αποβλήτων.
3. Η Διαχείριση του ιματισμού, του εξοπλισμού και η καθαριότητα των χώρων του χειρουργείου πρέπει να ακολουθούν την διαδικασία σύμφωνα με τις οδηγίες της Ε.Ν.Α.
4. (Βλέπε βασικό οδηγό πρόληψης Νοσοκομειακών Λοιμώξεων).
5. Η απομάκρυνση του ιματισμού, του χρησιμοποιημένου εξοπλισμού και των Ιατρικών Αποβλήτων γίνεται μέσω από τον ειδικά διαμορφωμένο χώρο που οδηγεί προς την ακάθαρτη ζώνη και όχι από την κεντρική πόρτα της χειρουργικής αίθουσας

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΔΟΥΣΗΣ Ε.,ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ Α. «Κανονισμοί λειτουργίας χειρουργείων στην Ελλάδα Ι »ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2007, 46(1):122-133
2. ΔΟΥΣΗΣ Ε.,ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ Α. «Κανονισμοί λειτουργίας χειρουργείων στην Ελλάδα ΙΙ »ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ,ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ 2007, 46(2):256–267
3. ΔΟΥΣΗΣ Ε. «Κανονισμοί λειτουργίας χειρουργείων στην Ελλάδα.» Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Νοσηλευτικής, Αθήνα, 2004:55–73
4. ΠΑΠΑΔΑΚΗ Α. «ΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ ΣΤΗ ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ» εκδόσεις ΛΙΤΣΑΣ,2003.σελ.145,153,162,201,207,208,213
5. ΤΖΟΥΝΑΚΟΥ Γ. Τχης(ΥΝ)Χειρουργείο 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ»ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ
http://www.sydney.gr/articlefiles/periodiko/periodiko_issue3_2011.pdf
6. http://www.sydney.gr/articlefiles/downloads/eorna_competences_gr.pdf
15/1/2013
7. http://www.sydney.gr/articlefiles/downloads/eorna_competences.pdf
3/2/2010
8. http://www.sydney.gr/articlefiles/downloads/asfali_xeiryrgiki.pdf
16/11/2009
9. Taylor PhD MSN RN, Carol R.; Lillis MSN RN, Carol; LeMone DSN RN FAAN, Priscilla; Lynn MSN RN, Skill Checklists to Accompany Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Nursing Care Published by Lippincott Williams & Wilkins (2006-12-22)

ΒΕΒΑΙΩΣΗ - ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

Στην/ον ασθενή.....που
χειρουργήθηκε στις..... από το Τμήμα.....
με πάθηση.....
κρίθηκε αναγκαίο, λόγω της ιδιαιτερότητας της πάθησης και της κατάστασης
της/του, να χρησιμοποιηθούν για την επέμβαση τα συγκεκριμένα υλικά
των/της εταιρείας.....
που αναφέρονται στην συνημμένη γνωμάτευση - πρακτικό χειρουργείου, ως
πλέον ενδεδειγμένα λόγω :

- α) Χαρακτηριστικών πάθησης και γενικής κατάστασης της/του ασθενούς.
- β) Τεχνικών χαρακτηριστικών των/του υλικού
- γ) Εμπειρίας Χειρουργού.

Ο ΘΕΡΑΠΩΝ ΙΑΤΡΟΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ - ΣΦΡΑΓΙΔΑ

Όνοματεπώνυμο Ασθενή:

Ημερομηνία:

Κλινική:

**ΠΡΩΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ
 ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΣ**

Συμμετοχή : Νοσηλεύτης (N) & Ανααιθησιολόγος (A)

ΕΙΣΟΔΟΣ ΣΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ
 Έχει επιβεβαιώσει ο/η Ασθενής την ταυτότητα, την
 περιουχία, το είδος και την συναισθησι για την
 επέμβαση του/της ; (N)
 Ναι

Έχει σημειωθεί η περιουχία επέμβασης ; (N)

 Ναι Δεν απαιτείταιΈχουν ολοκληρωθεί οι ανααιθησιολογικοί έλεγχοι
 ασφάλειας σε εξοπλισμό και φάρμακα ; (A) ΝαιΈχει τοποθετηθεί και λειτουργεί στον Ασθενή
 Πιδαμικό Οξύμετρο ; (A) Ναι

Έχει ο Ασθενής : (A)

Έωςτη Αλλεργία

 Όχι ΝαιΠιθανότητα κινδύνου στη διατήρηση του αεραγωγού
 / εισρόφησης (A) Όχι Ναι και εξοπλισμός / βοήθεια διαθέσιμαΠιθανότητα απώλειας αίματος >500ml (7ml/kg στα
 παιδιά) (A) Όχι Ναι, έχει γίνει πρόβλεψη για κατάλληλη
 φαρμακική γραμμή και τα απαραίτητα υγρά.
**ΠΡΩΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ
 ΤΟΜΗ ΣΤΟ ΔΕΡΜΑ**

Νοσηλεύτης (N), Ανααιθησιολόγος (A) & Χειρουργός (X)

TIME OUT
 Επιβεβαιώσατε ότι κάθε μέλος της χειρουργικής
 ομάδας γνωρίζει τα ονόματα και τον ρόλο των
 υπολοίπων. (N)

 Επιβεβαιώσατε το όνομα του Ασθενή, την
 περιουχία και το είδος της επέμβασης. (X)

Ανομιμόνομα κρίσιμα συμβήματα

Ο Χειρουργός πληροφορεί : (X)

 Ποια είναι τα κρίσιμα ή τα εκτός ρουτίνας βήματα.

 Ποια η εκτιμώμενη διάρκεια της επέμβασης.

 Ποια η εκτιμώμενη απόδοξη αίματος.

 Η Ανααιθησιολογική Ομάδα ενημερώνει : (A)

 Εάν υπάρχουν ειδικά προβλήματα για τον
 συγκεκριμένο ασθενή

 Η Νοσηλεύτρια Ομάδα αναφέρει : (N)

 Έχουν επιβεβαιωθεί η αποστείρωση και οι
 αντίστοιχες ενδείξεις / δείκτες

 Υπάρχουν προβλήματα με τον εξοπλισμό.

 Έχουν αναρτηθεί οι απαραίτητες απεικονιστικές
 εξετάσεις ; (X)
 Ναι Δεν απαιτείται
 Έχει χορηγηθεί αντιβιοτική προφύλαξη μέσα στα
 τελευταία 60 λεπτά ; (X)
 Ναι Δεν απαιτείται
**ΠΡΩΤΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΟΔΟ ΤΟΥ ΑΣΘΕΝΗ ΑΠΟ
 ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΑΙΘΟΥΣΑ**

Νοσηλεύτης (N), Ανααιθησιολόγος (A)

ΕΞΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ
 Ο Νοσηλεύτης επιβεβαιώνει προφορικά με τα μέλη
 της Ομάδας : (N)

 Το όνομα της επέμβασης που θα καταγραφεί.

 Την επιτυχή ολοκλήρωση της καταμέτρησης των
 εφρώντων γάτων και αιγμηρών αντικειμένων (όπου
 απαιτείται).

 Έγνε καταγραφή και σήμανση Παρασκευασμάτων με το
 είδος του δείγματος και το όνομα του ασθενούς ;
 Ναι Όχι, δεν προέκυψαν
 Διαπιστώθηκαν προβλήματα στον εξοπλισμό που πρέπει
 να αναφερθούν.
 Ναι Όχι
 Ο Χειρουργός, ο Ανααιθησιολόγος και ο Νοσηλεύτης
 συνόμισαν τις κύριες οδηγίες για την ανάληψη και
 την περαιτέρω αγωγή του ασθενή ; (A)
 Ναι Όχι
 Ονοματεπώνυμο και υπογραφή

 Χειρουργού

 Ανααιθησιολόγου

 Νοσηλεύτη